

Sygn. akt V U 927/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant sekr. sądowy Małgorzata Kucińska

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2019 r. w Kaliszu

odwołania E. F. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 31 października 2018 r. Nr (...)

w sprawie E. F. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o rentę rodzinną

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 31 października 2018 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej E. F. (1) prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu E. F. (2) poczynając od 1 października 2018 r.

UZASADNIENIE

Decyzją z 31 października 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., odmówił przyznania E. F. (1) renty rodzinnej po mężu E. F. (2) albowiem zmarły nie spełniał warunków do przyznania świadczenia dla siebie wobec braku wykazania w dziesięcioleciu przed dniem zgonu wymaganych 5 lat ubezpieczenia i łącznym okresie ubezpieczenia wynoszącym 25 lat i 3 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła E. F. (1) powołując się na własny długoletni okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu oraz pobieraniu przez zmarłego męża do chwili śmierci świadczenia rentowego.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Bezsporny jest okres składkowy E. F. (2) urodzonego (...), zmarłego (...). Okres składkowy zmarłego wynosi 25 lat i 3 dni i przypada on na lata 1966 - 1991. Bezsporne jest również to, że zmarły w chwili śmierci pozostawił żonę – odwołującą E. F. (1) urodzoną (...) Poza sporem pozostaje również pobieranie przez zmarłego renty inwalidzkiej rolniczej poczynając od 1 sierpnia 2003 r. do dnia zgonu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione aczkolwiek nie w oparciu o wskazane w nim przesłanki. Nie ma bowiem racji odwołująca upatrując prawa do renty rodzinnej po mężu w oparciu o własny długoletni okres ubezpieczenia względnie o pobieranie przez jej zmarłego męża renty rolniczej z ubezpieczenia społecznego rolników. Żadna ze wskazanych wyżej przesłanek nie jest wymieniona w przepisach ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Warunki prowadzące do przyznania renty rodzinnej zawarte są bowiem w art. 65 i następnych przywołanej wyżej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach Zgodnie z art. 65 ust.1 ustawy renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Nie ulega wątpliwości, iż zmarły E. F. (2) urodzony (...) w dniu śmierci nie spełniał warunków do emerytury. Nie miał również przyznanego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pobieranie na ten dzień renty z ubezpieczenia społecznego rolników nie oznacza pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy.

W takich warunkach zgodnie z art. 65 ust. 2 ustawy przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Dla oceny czy zmarła spełniała warunki do renty z tytułu niezdolności do pracy koniecznym jest przywołanie regulacji zawartych w art. 57 oraz 58 cytowanej na wstępie ustawy w brzemieniu obowiązującym na dzień 21 lutego 2004 r. tj. na dzień zgonu albowiem na ten dzień oceniane są przesłanki uzyskania prawa do renty. Trudno bowiem przyjąć aby te przesłanki oceniane były na inną datę a w szczególności na dzień złożenia wniosku o rentę rodzinną. Zgodnie z przepisem art. 57 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy
- niezdolność do pracy powstała w odpowiednim okresie składkowym lub

nieskładkowym albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Warunek wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego zgodnie z regulacją zawartą w art.58 ust.1 pkt 5 i ust. 2 ustawy uważa się za spełniony jeżeli ubezpieczony u którego niezdolność do pracy powstała w wieku po ukończeniu 30 lat, udowodni co najmniej 5-letni okres składkowy i nieskładkowy przypadający w 10-leciu przed datą niezdolności do pracy. Na dzień zgonu E. F. (2) powyższego warunku nie spełniał. Nie posiadał bowiem w dziesięcioleciu przed datą zgonu jakiegokolwiek okresu ubezpieczenia w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach

W myśl uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie I UZP 5/05, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zmianami), bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (OSNAPiUS 2006/19-20/305). Pogląd powyższy podtrzymany został następnie w wyroku tego sądu z dnia 24 kwietnia 2008 r. w sprawie II UK 249/07. Sąd orzekający w sprawie w pełni podziela wskazaną przez Sąd Najwyższy interpretację przepisów art. 57 i 58 ustawy.

Wyjaśnieniu wymaga uregulowanie wprowadzone nowelą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśli przepisu art. 1 pkt. 1 tej ustawy, w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się zmianę art. 58 polegającą na dodaniu ust. 4 w brzmieniu:

"Przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy."

Powyższe uregulowanie uzyskało moc obowiązującą od dnia 23 września 2011 r. Jednakże w niniejszej sprawie uregulowanie to nie ma zastosowania albowiem co prawda wniosek o świadczenie złożony został w październiku 2018 r. i w dacie złożenia wniosku przepis art. 58 ustawy miał brzmienie zgodne z omawianym uregulowaniem. Nie oznacza to, że wymogi z uregulowania wprowadzonego nowelą mają zastosowanie do oceny uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy osób zmarłych przed dniem 23 września 2011 r. jako pochodnej uprawnień do renty rodzinnej albowiem zgodnie z przywołanym wyżej przepisem art. 65 ust. 1 ustawy warunki te bada się na dzień zgonu. W dacie zgonu omawiana regulacja wprowadzona do art. 58 w ust. 4 nie obowiązywała.

Spełnione zostały zatem warunki do uznania, iż zmarły spełniał warunki do przyznania świadczenia na dzień zgonu. Gdyby bowiem w tej dacie E. F. (2) wystąpił z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy przy założeniu, że występuje u niego całkowita niezdolność do pracy to prawo do świadczenia uzyskałby.

Odwołująca spełniła również warunek zawarty w przepisie art. 70 ust.1 cytowanej ustawy. W myśl powyższego uregulowania prawo do renty rodzinnej nabywa wdowa, która w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy. Odwołująca wiek 50 lat ukończyła (...) a więc przed zgonem męża.

W tych warunkach zaskarżona decyzja podlegała zmianie jak w sentencji.